СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 245. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 21-го жовтня 1937. VOL. XLV. No. 245. Jersey City, N. J., Thursday, October 21, 1937. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ЗА ЗАМИРЕННЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Президент Рузвелт видав заяву у звязку з висилкою Нормена Дейвиса на конференцію до Бельгії, в якій підкреслив, що американський делегат зявиться на тих нарадах без усяких зобовязань з боку Злучених Держав і змагатиме до того, щоби припинити війну між Японією і Китаєм у мирний спосіб.

ПОДАТКИ НЕ БУДУТЬ ЗБІЛЬШЕНІ.

ВАШИНГТОН. — Запитаний про буджет і податки, президент Рузвелт відповів, що того одного можна надіятися, що в наступнім році податки не будуть піднесені.

ЛЕНДОН КРИТИКУЄ РУЗВЕЛТА.

ТОПЕКА. — Бувший републиканський кандидат на президента, ґубернатор Алф М. Лендон, виголосив через радіо довгу промову, в якій взивав републиканців, щоби поробили старання для обмеження влади президента Рузвелта й охорони краю перед катастрофою.

Проти влади одної особи.

Лендон зазначив, що найбільша небезпека грозить Злученим Державам тоді, коли дається одній особі таку владу, силою якої вона сама перебирає відповідальність і за вмішування Америки в міжнародні справи. Лендон зазначив, що Рузвелт уже зробив помилку своєю бесідою про відносини на Далекім Сході, бо малощо не загнав нею Злучені Держави до війни.

Каже, що політика Рузвелта провалилась.

Лендон намагався далі виказувати, що правління Рузвелта являється одною великою невдачею, бо він опирається в найважніших справах на думках таких людей, що подібні до молоденьких студентів, котрі щойно переступили університетський поріг.

Хочуть праці, а не допомоги.

Лендон подав далі, що хоч започаткована Рузвелтом допомогова акція є сама собою добра, то вона справи не розвязує, бо чесні й порядні люди не домагаються допомоги, але питаються: Коли вже раз дістанемо працю?

ВАҐНЕР ДАЛІ ПОПИРАТИМЕ МАГОНІЯ.

НЮ ЙОРК. — В соціялістичних і комуністичних робітничих колах є велике незадоволення, що сенатор Ваґнер станув отверто по стороні судді Магонія як кандидата на посадника міста Ню Йорку. Та з боку Ваґнера заявляють, що сенатор виступить іще кілька разів публично, щоб далі виявляти, чому він попирає Магонія.

Ля Ґвардія далі при своїм.

Противники Ля Ґвардії, кандидата на поновний вибір посадником Ню Йорку, кажуть, що він опирається головно на комунізуючих кругах. А Ля Ґвардія каже, що Тамані Гол опирається тільки на рекетірах та бандитах і твердить, що на вічу в Купер Юніон, де виступав сенатор Ваґнер, не було ніяких робітничих провідників, а тільки люди, постягані з клюбових льокалів Тамані Гол.

ПРОВІРЕНІ ВІСТИ ПРО ЛЕТУНСЬКУ ТРАҐЕДІЮ.

СОЛТ ЛЕЙК СИТІ. — Вже цілком певно стверджено, що не врятувалась ні одна особа з 19 подорожних, що були на літаку „Мейнлайнер", який розбився в горах у Вайомінґ. Між іншими згинули два фотоґрафи, що здіймали цей перелет для фільми, щоб виказати, як це безпечно тепер подорожувати літаком.

ПРЕСА ВТРАТИЛА СИЛУ І ПРЕСТІЖ.

ШІКАҐО. — Таке сказав про велику частину американської преси Джеймс Сталмен, президент „Амерікен Нюспейпер Поблишерс Асосіейшен". Є преса, що втратила почуття всякої етики, казав Сталмен, що бабрається у порноґрафії, що вмішується у приватне життя людей. Та є і чесні редактори і чесна непродажна преса, що мають відваґу висказувати отверто правду і вміють за неї постояти і терпіти.

ЛІК НА ТЯЖКІ ЧАСИ: ПРАЦЯ І ЧЕСНОТА.

НЮ ЙОРК. — Є такі пророки, що не бачать виходу з теперішніх тяжких часів. Та В. Ковлінґ, що репрезентує відділ продажу Автомобільної Компанії Форда, є іншої думки. Він каже, що тяжкі часи є головно для спекулянтів; але для людей, що звикли тяжко і чесно працювати, теперішні часи не є гірші від інших. Навпаки, коли йде про автомобільний бизнес, то можна ствердити, що ті, що його ведуть, є того переконання, що нема тепер такої проблеми, якої не можнаб розвязати, якщо хочеться її розвязувати одиноко шляхом тяжкої і чесної праці, спрямованої до осягнення чесних намірів.

СТРІЛИЛА СЛІПИМИ НАБОЯМИ.

Французька кінова акторка Жерман Февріє вистрілила в Ліль тричі з револьверу до своєї суперниці, яку стрінула в середині міста. На щастя виявилося, що торґівець зброї продав їй сліпі набої.

ПАТРІОТИЧНИЙ УЧИНОК БІЛОРУСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Університетська бібліотека в Ковні, якого управителем є проф. Вацлав Біржишка, віддала білоруським студентам, що вчаться в ковенськім університеті, 15,000 примірників ріжних білоруських книжок. Ці книжки видало свого часу Білоруське Видавництво, що було зорганізоване при міністерстві білоруських справ. По ліквідації міністерства книжки опинилися в литовському міністерстві закордонних справ, а це міністерство передало їх назад університетській бібліотеці. Білоруські студенти віддали книжки Білоруському Національному Комітетові в Ковні для безгрошевої передачі їх білоруським орґанізаціям та поодиноким білорусинам у Литві.

120 МОВ В ЕВРОПІ.

Статистичні дані стверджують, що в Европі говорять її мешканці 120 мовами. Німецькою мовою говорять коло 80 міліонів людей, італійською 47 міліонів, українською 45, французькою 43.

СТРІЛИВ ПРИПАДКОМ СОБІ В ШЛУНОК.

У Станиславові 16-літній учень української ґімназії, Зенон Матківський, користаючи з неприяви батьків, добув револьвер і зачав ним маніпулювати так нещасливо, що в одній хвилині револьвер вистрілив, а куля застрягла в шлунку хлопця. Раненого перевезли до лічниці, де він за кілька годин у муках помер.

ЗГОРІВ У КОЛИБІ.

На полонині Скупова коло Гриняви, в косівському повіті, згоріла колиба 65-літнього Гриня Максимюка з Голів. Підчас пожежі Максимюк згорів. Його тіло зовсім звугліло.

ЛЮБОВНА ТРАҐЕДІЯ НА ВЕРХАХ ГІР.

20-літній Іван Матулинець з Головецька коло Сколього рішив убити свою наречену Анну Махайлович і себе, з нещасної любови. І справді застрілену підчас сну Анну Михайлович знайшли у стайні, а за Матулинцем слід загинув. Тепер виявилося, що й себе Матулинець застрілив, але 200 м. від місця вбивства нареченої.

В АВСТРІЇ СКОНФІСКУВАЛИ „ШВЕЙКА".

По віденських книгарнях сконфіскували славну книжку чеського письменника Ярослава Гашека п. з. „Славний вояк Швейк". Причина конфіскати ясна: книжка Гашека висміває давню австро-угорську армію.

НАКИДАЮТЬСЯ З ПОЛЬСЬКИМИ ПІВКОЛЬОНІЯМИ ТА РІЖНОГО РОДУ КУРСАМИ УКРАЇНСЬКИМ СЕЛАМ.

Польська шовіністична преса нарікає, що в Ясениці Сільній, повіт Дрогобич, до півкольонії Т. С. Л. першої днини прийшло 44 дітей, другої 28, а третьої вже тільки одна, а це Гриць Кушнір. Цього Грицька випитували, чому інші діти не поприходили, а він нібито сказав, що молода дівчина Анастасія Голубинка примушує дітвору не йти до польської півкольонії, а зате йти до українського „Дитячого Садка". Таке саме трапилося з фреквенцією підчас курсу крою й шиття в згаданому селі. Вину звалюють тут на Михайла Волянського й Марка Баґрія. Ще й грозять прокураторським слідством!

КАШУБИ БУДУТЬ ПОСЕЛЮВАТИСЯ НА „СХІДНІХ КРЕСАХ".

В Картузах на Кашубах місцеві організації рішили домагатись від влади 50% пільги при набуванні ґрунтів кашубами на „східніх кресах". Зголосилися навіть уже 120 кашубів, що бажають якстій їхати поселюватися на „східніх кресах". Не знають, бідняги, яке тут буде їх життя на цій кольонізації!

ОСТОРОГА ПРОТИ ЖИДІВ.

На полицях бразилійських книгарень появилася цікава книжка пера відомого бразилійського письменника Ґустава Барозо. Книжка ця присвячена всеціло питанню жидівства взагалі, а зокрема питанню жидівства, що осіло в Бразилії. На підставі дбайливо зібраного матеріялу письменник доказує, хто такі жиди та їх роля в житті кожної держави. Увесь зміст книжки — це тяжкий акт обвинувачення проти всього жидівства і рівночасно осторога урядовим чинникам, щоб добре застановилися над питанням жидівської еміґрації, поки не запізно.

ЖЕРТВА КРОКОДИЛЯ.

В місцевості Сан Павло де Олівейра (Бразилія) стався жахливий випадок, якого жертвою впала 28-літня панна Раймунда Калдас де Сіма. Підчас купелі в одній з відног ріки Амазонки заатакував її величезний крокодиль. Дівчина почала швидко втікати і коли була вже близько берега, потвора вхопила її за ногу. Почався смертельний змаг. На крик нещасної надбігла мати і сестра, яким з великим трудом вдалося вирвати жертву з пащеки крокодиля. Коли ледви живу дівчину витягнули на беріг, очам присутніх показалася жахлива картина. Водяна потвора відкусила їй праву ногу, а ліву так змасакрувала, що треба було її відтяти. Підчас операції дівчина померла.

ҐДОВИТІ МУХИ.

На Виленщині появилися їдовиті мухи. Вкушення спричинює опухнення і є дуже болюче.

ЗАПЛАЧЕНО ДАРЕМНО ОКУП.

Шікаґовські бандити, що схопили 72-літнього фабриканта Чарлза Роса, зажадали окупу в сумі $50,000. Окуп їм виплачено, але Рос не вернувся. Тепер поліція перебрала це у свої руки.

ЗАПЛАТИВ ЖИТТЯМ ЗА КРАДІЖ ГРЕЧКИ З ПОЛЯ.

Степан Будний у Слобідці Джуринській, повіт Чортків, схопив Осипа Коливечку в хвилині, коли крав гречку з поля. Коли Коливечка намагався вдарити Будного вилами, Будний пострілив його з револьвера так тяжко, що перевезений до лічниці у Чорткові Коливечка другої днини помер.

ПОКАЛІЧИВ НОЖЕМ АДВОКАТА.

Тому кілька днів хтось проколов ножем плечі адв. Ґартенберґові в Дрогобичі. Тепер виявилося, що вчинив це Озій Діяманд, який, будучи чахотником, щоби померти, підтяв собі жили бритвою. Діяманд працював як кравецький челядник у свояка д-ра Ґартенберґа. Коли Діяманда усунули з посади, він вмовив в себе, що це сталося за намовою адв. Ґартенберґа й тому рішив на ньому пімститися.

БІЙКА В БОЖНИЦІ.

В Коломиї в одному жидівському домі молитви прийшло до кріватої бійки в звязку з недалеким вибором управи. Староство йменувало комісаря й справу виборів відложено на неозначений час.

ЗГОРІЛА НА РОЗПАЛЕНІЙ ПЕЧІ.

58-літня Олена Атаманюкова в Микитинцях коло Коломиї хворіла на падачку. Одного дня, коли вдома нікого не було, Атаманюкову захопила падачка. Цим разом вона впала на розпалену піч і так сильно попеклася, що незабаром померла.

НОВА БІЛОРУСЬКА ОПЕРА.

Виленський „Шлях Молодзі" повідомляє: Білоруський совєтський письменник Пятрусь Бровка написав лібрето нової білоруської опери. Дії опери відбуваються на тлі світової й громадянської війни. В лібрето втиснено чимало фолькльорного матеріялу. Музику опери пише композитор Е. Цікоцкі. Ставити цю оперу буде Білоруський Театр Опери й Балету.

ПІМСТА ЦИҐАНКИ.

У Кракові на Балевому Майдані циґанка пробила Юзефу Скібову ножем у серце. Скібову перевезли в безнадійному стані до лічниці. Циґанці відібрала Скібова чоловіка.

КАРТОПЛЯ, ЩО ВАЖИТЬ 1,908 ҐРАМІВ.

У Познанщині виплекали картоплі незвичайної величини. Ця картопля важить 1 кґ., а навіть є примірники по 1,908 ґрамів.

УКРАЇНОЖЕРНІ ПРОМОВИ ПОЛЬСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ

ВАРШАВА. — Відомий польський політичний діяч, колись міністер фінансів, Станислав Ґрабскі, виголосив на зібранні „звйонзку офіцируф резерви" відчит, у якому знов накликав польську суспільність до знищення українців. На вступі свого відчиту він звернув увагу на небезпеку українського розвитку в східній Галичині. Щоб забезпечити польськість цього краю, він видвигнув плян захопити його шляхом парцеляції і кольонізації мазурами. „Ані гектара польської землі в чужі руки", говорив Ґрабскі. Далі він домагався від уряду законної заборони продавати в непольські руки не тільки землю, а й доми по містах. Ще далі він кидав громи на українське духовенство й твердив, що 90% з мішаних подруж стають українцями. Домагався також скасування двомовних шкіл і був за за те, щоби по всіх школах панувала польська мова. Він промовляв до амбіції бувших військових, щоб вони морально співпрацювали, щоб ті пляни були сповнені.

ДАНЦІҐ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАЛОЖЕННЯ ДВОХ ПОЛЬСЬКИХ ПАРОХІЙ.

ДАНЦІҐ. — У Данціґу розпочалися гострі напади на католицьку церкву за те, що вона помагає полякам польщити місто. Заходами поляків у Ватикані найвища влада католицької церкви дала інструкції данціґському епископові О'Рурковi, з походження ірляндцеві, щоб він заложив для перебуваючих у Данціґу поляків дві нові парохії. Данціґський сенат, а за ним місцева німецька преса почали гостро виступати проти цих інструкцій. Президент Данціґу звернувся з протестом до Ватикану, але не дістав відти ніякої відповіди.

РОСТРІЛИ В СОВЄТАХ.

МОСКВА. — По Совєтах далі відбувається неймовірно крівава „чистка", в якій денно розстрілюють десятки, а то й сотки людей. Совєтська преса зареєстровує тільки частину тих розстрілів. Совєтський хабаровський часопис приносить звідомлення, що на Далекому Сході, в Свабодній, влада знов застрілила 24 особи. Як попередньо, так і тепер обвинувачувано їх у „саботажі і шпигунстві". Засуджено також певну скількість осіб на смерть у Ґдові, біля Ленінґраду, за псуття збіжжя. Преса не подає точного числа. Є теж звідомлення про ріжні засуди, розкинені по Україні, де за причину подається „сепаратизм і націоналізм". — Совєтська преса розпочала гостру критику на арештованого Белю Куна, бувшого мадярського комуністичного провідника, якому тепер закидають „шкідництво і саботаж".

ВПЛИВИ СОВЄТІВ У МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ МАЛІЮТЬ.

ЛОНДОН. — У лондонських політичних кругах є того переконання, що впливи Совєтів у міжнародній політиці що дня маліють. Причиною цього є те, що Совєти, хоч спровоковані безпосередньо Японією, сидять тихо і бояться хапати за зброю. Для чужих політичних кругів це є очевидним доказом, що Совєти є в нутрі слабі, бояться війни і за всяку ціну хочуть зберегти мир, навіть коштом пониження.

КОМІТЕТ НЕВТРУЧУВАННЯ ЗНОВ ЗАСТРЯГ.

ЛОНДОН. — Наради комітету невтручування в еспанські справи знов зайшли в сліпу вулицю і правдоподібно цей комітет знову перерве на неозначений час свою працю. Італія, піддержана Німеччиною і Портуґалією, домагалась уділення обом воюючим сторонам леґального признання, щоб військ ґен. Франка не вважали більше „бунтарськими". Щойно тоді можна буде говорити про відкликання „добровольців" з обох воюючих сторін. Тому спротивилася Франція. Вона видвигнула свій плян, щоб відразу всі чужинецькі держави почали евакуацію своїх „добровольців". Проти цього, на здивування всім, виступив гостро представник Совєтів, Маєвський. Італія не спішиться з рішенням у тій справі, а навпаки, всяка проволока є для неї бажана, бо війська ґен. Франка тимчасом роблять поважні поступи, які самі розвяжуть еспанське питання.

ЯПОНІЯ ГОТОВА ДО МИРНИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ТОКІО. — Не зважаючи на перешкоди і твердий опір китайських військ у деяких місцях, японська війна в Китаю закінчується великою перемогою для Японії. Вона підбила майже цілу внутрішню Монґолію, а тепер є на певному шляху до захоплення чергових китайських провінцій: Гопеї і Шансі. Японські війська посунулися в той спосіб на 500 миль в глиб Китаю, вбиваючи клин між решту Китаю і Совєти. З захоплених територій японці хочуть створити нову автономну державу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

... for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 ... Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОЗНАКА СЛАБОСТИ, А НЕ СИЛИ

Ніс вовк, понесли й вовка. Так досі було з усіми тими диктаторами й з усіми тими тиранськими урядами, що спирали свою владу на таких розстрілах, які діються у Советах, а про які доносить нам день за днем світова преса. Хто визнається хоч трохи в історії людства, той мусить погодитися з нашим твердженням. Правда, тиранія вдержувалася в однім краю коротше, в другім довше, а часами навіть дуже довго. Але її кінець був завжди однаковий. Та советський амбасадор думає інакше. Олександер Трояновський, цей советський агент, що саме вернувся з Москви до Вашингтону, запевняє Америку, що масові розстріли у Советах є „ознакою їхньої сили". Чи не варварсько-цинічне поняття сили в державі „робітників і селян"? Бо коли розстрілювано давніше „буржуазію", царів, князів, дворян, чиновників, офіцирів, — то могли Совети виправдувати себе тим, що це винищувано „контрреволюціонерів" і ворогів робучої кляси, що такого поступовання вимагала „велика ідея", вимагало добро „робітничих і селянських мас". Та таким способом годі вже було виправдати, наприклад, свідоме виголоджування міліонів селян в Україні, як і на інших землях. Таким способом не можна тепер виправдати й того, що кожного дня розстрілюють у Советах тих, що вийшли з простого люду, з нужди і біди, з робітничих і селянських хат, що були ввесь час одними з перших робітників у самій комуністичній партії. Правда, ще можнаб твердити, що вся начальна влада у Советах опинилась тепер у руках умово недужих людей, божевільних і сексуально збочених. Так і намагається дехто вияснити останні кріваві події в Советах. Та, як би ці справи не виглядали правдоподібними, такі аргументи нас не переконують. Тому схиляємось до цього погляду, який сьогодні вже так якби був принятий в урядових колах Франції й Великої Британії. А там приходять до переконання, що розстріли у Советах є ознакою, що Совети є на ділі дуже, дуже слабкі.

Що означає таке думання? Дуже багато. Воно змінює у великій мірі цілу політичну ситуацію в Европі, бо, як знаємо, Франція завжди орієнтувалась у своїх політичних комбінаціях на Росію, себто числила на її військову допомогу. А тут бачимо, що тепер, коли в Франції при владі самі ліві, себто найбільші симпатики Советів, то урядова Франція зачинає фактично відхилюватись від Советів, переконавшися, що вони фактично не мають сили, щоб себе оборонити, а не то в потребі прийти з допомогою Франції. Навіть у Франції вважають, що ті безнастанні й такі численні розстріли у Советах є виразом того, що Совети у своїм нутрі є такі слабкі, що вразі якогось міжнародного заворушення вони перші готові впасти його жертвою, себто розлетітись. І це є правдивий теперішній вигляд „сили" Советів.

ПОЛЬЩА ДАЛІ „НЄРЖОНДЕМ СТОЇ"

Алярмові дзвінки лунають тепер у цілій польській пресі. Занархізування громадянського життя і безпросвітність у плянах вражають усіх. Кожна партія покололася на дрібніші ґрупки. А складаються вони невідомо з кого. Повстало безліч „фірерів", які накидають або хочуть накинути свій „авторитет" суспільности, а частіше своїм противникам — **палкою і револьвером.**

Особливо сильні ці ферменти серед молоді. Є велике число уґруповань тої молоді, ендецькі, санаційні, санаційно-ендецькі, в яких, щоб визнатися, треба мати спеціяльного провідника. От напр. повстала „Млода Польска", спершу нібито ен-децька, але тепер „пригольована" до проурядового табору ОЗН. Є в тій „Молодій Польщі" один з „фірерів", пан Зажицкі. В ч. 1. часопису „Млода Польска" появилася стаття того п. Зажицкого п. з. „Скінчім з траґічним конфліктом", у якій автор намагався поєднати сторонників Пілсудського з прихильниками Дмовского.

І ось тепер у пресі зявляється комунікат: „В суботу арештовано за вибиття шиб на вул. Свентокжиский студента Мечислава Зажицкого з кількома колеґами". І пояснено: „Зажицкі є керівником варшавської округи і керівником виділу організаційного „Звйонзку Млодей Польскі", на чолі якого стоїть, як відомо, полк. Рутковскі". Цих самі „колеґи" бють в університетах жидів і примусово пересаджують їх на окремі лавки... З цього приводу пише орган леґіоністів „Паньство праци": ОЗН оголошує „ідейово-політичну декларацію", в якій у першій точці заявляє, що цілковито спиратиметься на квітневій конституції. ОРН закладає Звйонзек Млодей Польскі і протеґує його. Члени Звйонзку Млодей Польскі публично й офіційно вибивають шиби і пропаґують лавкове ґето. Отже це — завважує часопис — **є державно неморальне.** До чого то дійде? Коли суспільність призвичаїться, що певні приписи можна нарушувати і що навіть те нарушення попирається високими авторитетами, то незабаром всякі взагалі приписи будуть трактовані як звичайні шматки паперу: Що буде тоді?"

Навівши цей і ще пару інших фактів, згаданий часопис завважає, що це вже стосунки, які просто нагадують Мексико. І буде ще гірше, коли дві старі політичні ґрупи, ен-деція і потравневий табор, потуратимуть „ґрупам підземно - петардовим" — у власній державі...

„Так у Польщі не може бути другий раз (так як за історичної Польщі в часах „заїздів", коли один шляхтич наїздив і нищив господарство немилого сусіда). Коли всі взаємно зачнемо собі виміряти „кари"; коли знову можна буде сказати „Польска нежондем стоі"; коли зачнемо всі на всіх орґанізувати „заїзди", то не лише „Великої і Потужної", а **взагалі ніякої Польщі не буде на мапі Европи.** (Підкреслення наше. — Ред.). Ту правду треба собі сміло і відважно до самого кінця сказати".

Так пише тижневик Леґіону Млодих. Міркуєте, що ось дехто думає катеґоріями державного правопорядку? Де там! Той самий часопис, по адмоніціях до своїх противників, завважає: „Леґіон Млодих у тій ситуації аж до останньої хвилини стоятиме на становищі, що **доки це буде можливе,** треба приміняти методи боротьби, не зачерпнуті з іноді гарних взірців неволі, але з актуальних інтересів незалежної держави. Стоїмо на становищі зазимного реалізму, старючись ідею суспільної перебудови повязати виховно не з містичними переломами, а з конкретною реалізаційною працею. Коли одначе переконаємось остаточно, що та метода не дає ніяких вислідів, **тоді титягнемо з того переконання всі консеквенції і потрапимо виграти ту боротьбу інакше"...**

Отже — новим заїздом?!

Хто хоче зрозуміти те, що тепер робиться в Польщі, хай пильно студіює боротьбу партій у ній, а особливо боротьбу між ріжними ґрупами молоді. Рідко де можна побачити такий ідейний розгардіяш, таку цілковиту дезорієнтацію громадянської думки, таке повне затрачення почуття реального, такий хаос.

У нас під тим оглядом положення недобре, але напевно не таке зле, як **у них.**

У каварні.

Гість: — Музика! Чи ви граєте і на бажання?

Музикант: — Певно!

Гість: — То заграйте собі партію білярду!

ЦАРСТВО БАҐНЕТА Й НАГАЙКИ

Цього року кільком свідомим українським хлопцям Луччини прийшлося відбувати військові вправи підчас останніх маневрів. Щасливий випадок трапився, що частини, в яких служили ті хлопці, відбували маневри на самій польсько-большевицькій границі. Звичайні, сірі люди не прикладали до такої рідкої проґульки найменшої ваги; навпаки, відчували окремий тягар пограничного життя. Свідоме українське серце на вид граничних стовпів сильніше забилося в грудях, бо от за тими стовпами можна буде побачити життя наших братів, можна буде побачити „іншу" землю по той бік границі, а може й поговорити з людьми „з того краю".

І справді — не даром билось українське серце, не з заздрости, ні, а з жалю, повне тривоги за долю наших братів „по той бік"...

Свідомі хлопці, що мали таку щасливу нагоду власними очами побачити бодай здалека життя-буття наших братів „по той бік" оповіли стільки цікавого, стільки тривожного, що спокійно не можна переповісти... Та й не про все...

Оповідали мені хлопці про такі фраґменти життя „по той бік":

Над самою границею, кілька кільометрів на північ від Острога, прийшлося зустріти валку людей, що невпинно працювали під наглядом некістів на березі граничної річки. Валка людей душ двацять пять, не розгинаючись, працюють, а над ними наглядає чекіст чи красноармієць з оголеним баґнетом на рушниці за плечима та **з нагайкою в руках.** Робітники довгих кілька годин праці не говорять між собою ні слова; навіть за своєю потребою йдуть мовчки, показавши тільки вартовому на міґах. Безперервно зігнуті і не дивляться в сторону границі. Баґнет і нагайка — відвічний символ насильства московського наїзника над нашим народом.

Оподалік від валки працював одинокий, середнього віку чоловік, з обличчя типовий український селянин. Кілька вояків почали до нього говорити та питатись про життя-буття. Після першого слова селянин відразу відвернувсь, а коли вояки настирливо питалися, він оглянувся непомітно на вартового і рукою подав легенько знак: „Відійди, мовляв, і не спокушай"...

Пів кільометра від границі розляглося розкішне колись українське село, що має в себе з сорок дворів. Увечірі тільки в двох-трьох хатах світилося світло, а решта була окутана темнотою. Думали спершу, що не вільно світити на границі і тому така темнота. Ранок розяснив причину: в селі була знову найбільша тиша, а спостережливе око завважило безліч хат з повибиваними вікнами. На сотні коминів тільки з одного виходив дим, а на інших сиділи горобці та ворони... найбільші відтуни пустелі... Багаті колись двори українських хліборобів заросли бурянами. Посеред села видніє понищена церква, з пообриваною бляхою, без хреста на бані... Гаряча робуча пора на селі, а ніхто не поспішає до праці, бо навкруги пустка, а серед тої пустки валка зігнутих людей при якійсь примусовій праці, з похмурим вартовим з баґнетом за плечима й нагайкою в руках...

А далі, за селом, кільометрів з пять, видно якесь містечко, заляте вечорами морем електричного світла. Дивіться, мовляв, яка у нас електрика! Все те переходить у нівець супроти обдертого, знищеного українського села!

Здовж границі стоять величезні стирти немолоченого збіжжя. Як у найбільших фільварках. Проходили довгі кільометри і всюди гори українського збіжжя, поскладаного в стирти. Все над границею, щоби люди бачили й завидували. Чи завидують?! Ні!! Не манять очей українського селянина по цей бік ні високі стирти „колхозів" по той бік, ані море світла поблизького містечка, ані інші звичайні большевицькі гачки. Бо більше говорить про дійсність одна опущена хата українського селянина з повибиваними вікнами, ніж сотки домів, освітлених електрикою; зникають з обрію без сліду високі стирти збіжжя, бо перед ними зігнута спина українського селянина, бо над тим селянином всевладно панує баґнет і нагайка.

Предковічна святиня — церква, обдерта, з поломаним хрестом, а як вона багато говорить до нашого народу по цей бік! Помиляються московські наїзники, коли думають обдурити наш нарід горами збіжжя та морем електрики. Наш нарід своєї праці не дасть і на блискуче світло електрики не піде. Даремні їхні заходи!

Молоді хлопці відбули добру школу і сьогодні не візьме їх ніяка большевицька пропаґанда, бо вони самі своїми очами бачили, як направду виглядає большевизм. Таких проґульок побажатиб нашій молоді якнайбільше! — („Новий Час").

Г. Хорольський.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДУРГЕМВИЛ, Н. Й. Тов. Рільник, від. 188, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 24-го жовтня, в годині 2-гій пополудні. Просимо членів прийти і вирівнати свої вкладки. — М. Паливода, предс.; Михаїл Крохмалюк, кас.; Т. Харітон, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, повідомляє тих членів, що незаплатили своїх місячних вкладок до Союзу за цей місяць, щоби прийшли на збори в неділю, 24-го жовтня, сейчас по Службі Божій. Наколи цего не зроблять будуть суспендовані. Тому, щоби не було пізніше нарікань на від. урядників. Рівнож просимо тих членів, що іще не перейшли до нового роду обезпечення, щоби це зробили негайно. Також просимо членів переписувати своїх дітей до старших членів. — З. Вольчанський, предс.; Н. Андрійчин, кас.; І. Чепа, секр.

Р. Гр.

ВОВЧИЙ ЧОМБЕР З ҐОҐОДЗАМИ

(5)

Маланя вхопила полумисок з бараниною і втекла. Дарнівський нахилився до товаришів і шепнув:

— Господар біжить сюди! Всі гості громадяться навкруги нас. Зачинає бути небезпечно. Втікаймо!

Оба приятелі непомітно вмішалися між цікавих, щоби їм лекше було втекти і щоби туристи, втративши їх з очей, не могли на них покликуватися.

— Що то за дикий край! — кричав, аж захрип, високий.

— Це крайня безвличність! — секундували йому оба його товариші.

— Мої панове! — забалакав до них благально господар.

— Мовчіть! — гукнув довгий.

— Мушу просити вас! — перебив його господар.

— Ви не просити маєте! Ви обовязані дати те, що стоїть на карті! — кричав високий, гримаючи пястуком об стіл.

— Ми не вступимося, поки на нашім столі не покажеться вовчий чомбер з книдлями! — кричав малий грубий сердито.

— Мої панове! Як не хочете поводитися тут пристойно, то я попрошу вас, щоби ви звідси зараз вийшли! — кричав господар.

Мусів кричати, бо коли би в тім гаморі і реготі лиш говорив, то ніхто був би не чув його.

— Що? що?! — заревів третій, той худий турист. — Не хочуть дати вовчого чомбра з книдлем, ще й викинути хочуть?!

Кричучи це, худий бив по столі своєю альпейською жердкою так, що аж склянки з вином підскакували.

Господар і всі його гості не знали, що про тих трьох туристів думати: чи це люди без одної клепки, що втекли з якогось шпиталю божевільних, чи може пяні?

Господар остаточно приняв ту другу думку і промовив поважно й рішучо:

— Панове зробили би дуже розумно, як би своє похміллє переспали. Прошу не робити тут бучі, ні не пускати дурних дотепів. Дам вам кімнату з двома ліжками...

— Що? Буча й дурні дотепи?! — заревів високий з червоно-синім від скаженої люти лицем. — Я вам дам дотеп! Поліцай! Де поліцай? Де жандарм?!

— Як панове не підете звідси, то покличу парубків і викинуть вас, — загрозив господар.

— Викинеш? Викинеш спокійного гостя тільки за те, що не позволяє, щоби перший-ліпший свинтух робив собі з ним жарти? Твоє щастя, що я не авантурник!

Чуючи таке, господар зареготався. Реґіт роздався в цілім саді. Це високого туриста ще більше розбісило. Він кинувся з затисненими кулаками на господаря. Інші гості надбігли і розділили їх. Туристи не хотіли капітулювати і далі добиралися до господаря. Надбігли парубки і туристів силою вивели за ворота.

Туристи завдали господаря до суду. Туди також помандрувала карта з вовчим чомбром. Знавці письма сказали що хоч карта писана рукою господаря, то початок слова „вовчий", а саме три перші букви цього слова написані на вишкробанім іншою рукою. На терміні сміх був такий, що адвокат туристів намовив їх, щоби згосподарем погодилися. Скінчилося на тім, що туристи перепросили господаря за всі, не дуже прихильні йому слова, якими його обсипали. Господар перепросив їх за те, що приказав був викинути їх. Кожда сторона взяла на себе свої кошти процесу.

Крім Бушковича і Дарнівського по нинішній день ніхто не знає, хто то зробив того збитка з вовчим чомбром.

(Кінець).

— Тату, чи то правда, що люди повстали з пилу?

— Так, сину.

— Коли так, то ніґри повстали з вуглевого пилу?

Бобики виїздять на вакації. Всі приготування вже пороблені.

— Пес уже в Карлючків — каже пані Бобик — кітка у сторожа, радіо я позичила Грибиковій, мама виїхала, телефон вилучений...

— Правду сказати — бурмотить собі Бобик під носом — можна би цю відпустку чудово провести вдома...

МІСТО ХМАРОДЕРІВ У ПУСТИНІ

Берлінський дослідник д-р Ганс Гельфріц після кількатижневої т я ж к о ї мандрівки арабською пустинею дійшов до Санаї, головного міста Ємену. Там його щиро приняв тамошній володар. Саная розложилася на висоті більше як 6,000 стіп понад рівнем моря, а має 25 тисяч населення. Ще недавно, майже ніхто, крім тубильців, арабів, не знав, як виглядає це місто. А тепер, завдяки дослідам д-ра Гельфріца, світ довідався, що це місто уявляє собою з а х і д н ю граничну точку свого роду цивілізації. Ця цивілізація дуже стара, та в Арабії вона все ще живе.

Головна територія тієї культури є на сході від Ємену та на півночі від Гадрамавту. Давніше люди думали, що ця країна то сама пустиня. Але д-р Гельфріц знайшов тут багато памяток старої славної культури, яка вже процвітала давно перед відкриттям північних побереж Америки. Є там хмародери, замки, водопроводи й інші попросту фантастичні будівлі, про які в Европі століттями нічого не знали. Гельфріц свої відкриття повідфотоґрафовував.

І так із фотоґрафій бачимо, що пустинне місто Терін можна в в а ж а т и справжнім арабським Шікаґом. Є там хмародер побіч хмародера. Шібам, колишнє головне місто тих земель, це поправді один бльок хмародерів і пригадує нам, на диво, місто над мішиґенським озером. Понад вершки пальм знімаються хмародери ще на пятнацять поверхів. Замки та міста країни Гадромавта виросли, так сказати, із камяних печер і їх не може заняти ніяка навала розбишацьких і скорих до грабіжу бедуїнів.

Загально думають, що ця новововідкрита смуга із численними будівлями з давнього минулого, це королівство відомої з Біблії королеви Саби. Цієї країни даремне всюди шукали вчені, шукали її у південній Арабії та західній Африці, що й зовсім зрозуміле, бо королівство Саби мусіло простягатися на оба ці континенти. Та осередок королівства Саби найправдоподібніше був на території, що її тепер промандрував д-р Гельфріц, бо потомки колишніх сабейців живуть іще й сьогодні тут незалежно. Говорять вони мовою званою „мара", що зовсім ріжниться від арабської. Сабейці крім того відріжняються від арабів гарними, правильними рисами та чорною краскою лиця, яка не має муринської домішки. Декотрі вчені здогадуються, що це потомки народу, який володів колись над Персією, Арабією, Африкою та Золотим Побережжям.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Величаве Свято українських героїв.

В неділю, 3-го жовтня 1937 р. відбулося заходами Окружної Управи ОДВУ в Стайвесант Гай Скул величаве традиційне свято в память героїв, що полягли за справу визволення України.

Вже давно не бачили ми стільки численної публики, що тепер на святі героїв. Добре підготовлена програма, належно розрекламована, та цей пієтизм нашого патріотичного громадянства, з яким воно відноситься до українських героїв-борців, зібрали непроглядні маси публики.

Це торжественне свято відкрив своїм виступом знаний хор ОДВУ під управою диригента Ю. Кириченка, який виконав Марш Українських Націоналістів та „За волю до бою" укладу самого проф. Кириченка. Першу пісню публика вислухала стоячи.

Вступне слово виголосив секретар ЦУ ОДВУ, п. Е. Скоцко, що подав загально, яке значіння має героїзм у житті нашої нації.

Потім відомий нашій публиці артист п. Петро Ординський відбиваав три соля: „Ой, і Запорожці", „Ой, чого ти почорніло" та „Вже більше літ двісті", які публика приняла з великими оплесками. П. Ординському акомпаніював на пяні п. Стембер.

Святочну довшу промову виголосив головний організатор ОДВУ, п. Е. Ляхович, який змалював наше загальне положення під чужими окупаціями та змагання нації визволитися з під них. Тут широко описав суть нашого героїзму на практиці.

Після того хор ОДВУ відспівав думу „Про героїв Біласа й Данилишина" укладу проф. М. О. Гайворонського та „На вулиці скрипка грає" укладу проф. О. Кошиця.

Другу частину свята, яка наступила після кількахвилевої перерви, започаткував виступ оркестри нашого відомого й шанованого композитора проф. М. О. Гайворонського. Оркестра відіграла низку коротких композицій самого композитора, оснований на народних мотивах. Кілька точок диригував п. Степан Марусевич, помічник в оркестрі проф. Гайворонського та диригент хору при „Юкрейнієн Сивік Сентер" у Ню Йорку. Заохочена публика гарною програмою оркестри, відспівала стоячи разом з нею „Не пора", що надало ще більшого святочного настрою атмосфері.

Промову англійською мовою виголосив знаний адвокат з Ню Йорку, п. Михайло Пізнак. В добре підготованому рефераті він навів цілу низку геройчних особистостей з нашої історії, як Байда-Вишневецький, Мазепа, Орлик, Шевченко, Франко, Головінський, Данилишин, Басарабова й інші. Промову п. Пізнака приняла публика, серед якої величезну більшість творила молодь, з великими оплесками.

Опісля виступив вокальний ансамбль під управою молодого й здібного диригента п. Михайла Скоробогача, якого святочна публика привитала справді оваційно та грімко. „Три шляхи" (муз. Топольницького) та „Ніч" (серенада укладу Д. Котка), де визначилися гарними голосами панна М. Балинська як сопрансольо та п. І. Кузенко як тенор-сольо, показали, що в Ню Йорку є здібні й мистецькі сили, які після відповідної організації та підготови могли б стати гарними носіями нашої гарної співацької штуки й українського мистецтва взагалі. Численні оплески, які не вгавали після уступлення зо сцени ансамблю п. Скоробогача, це також мірило смаку публики, яка вміє нагороджати добре випродуковані речі.

Кінцеву частину свята-концерту виповнив знову хор ОДВУ під диригентурою п. Кириченка, що виконав „Де Дніпро наш" (М. Вербицький), „Діброва" (Д. Котко), „Живи, Україно" (М. О. Гайворонський) та національний гимн.

В міжчасі програми націоналісти та націоналістки з усіх відділів ОДВУ перевели збірку на визвольну боротьбу.

Рано цеї самої неділі відбулося богослуження та панахиди за душі впалих героїв в обох українських церквах: в українській греко-католицькій церкві св. Юрія при 7-мій вул. та в українській православній церкві св. Володимира при 14-тій вулиці. Під церквами роздавано спеціально приладжені цвіти, з яких дохід призначено теж на визвольну боротьбу. У греко-католицькій церкві св. Юрія підчас панахиди переведено збірку в користь українських інвалідів, що в боротьбі за визволення України потерпіли на тілі.

Загальне враження після свята лишилося гарне і незабутнє: Українське громадянство глибоко вірить та цінить культ наших героїв. Воно приходить, щоб віддати свій поклін їм, приходить засвідчити свою глибоку шану, свій пієтизм тим, що не оглядались на ніщо, не ждали ніяких заплат, а йшли у бій за визволення свого народу.

Своєю участю громадянство теж дає доказ, що воно однозгідне з тими ділами, що їх для найвищої справи доконували герої, яким тепер віддаємо честь.

„Героїзм — як казав п. Ляхович на цьому святі — це ніжна ростина, яку треба плекати, виховувати, доглядати, щоб вона відала колись обильний овоч". Ці слова глибоко стоять нам у памяті. Таκі свята присвячені людям, яких життя охрестило героями, справляють не тільки самі українці, але всі культурні народи, з винятком большевиків. Отож такий гарний традиційний звичай нам треба піддержувати та передавати нашому молодшому поколінню.

„Ми повинні бути горді", — говорив адв. Пізнак англійською мовою — що маємо таких українських героїв, як Америка має Вашингтона, Линколна та Натана Гейла". А наша молодь була численно заступлена і вповні розуміла ці слова.

Признати треба, що Окружна Управа, в першу чергу її екзекутива з головою п. В. Гельнером на чолі, виміла добре підготовити свято. Чим торжественніще свято, тим краща й солідніща мусить бути підготова.

Свято Героїв у дні 3-го жовтня 1937 р. в Ню Йорку було добре підготоване, тому й принесло гарний успіх.

Очевидець.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Ювилей 142 відділу У. Н. Союзу.

Дня 10. жовтня ц. р. відсвяткувало братство св. арх. Михаїла, від. 142 У. Н. Союзу, 30-літню річницю свого існування. Свято розпочато Службою Божою, з панахидою за померлих братчиків. По Службі Божій всі приїхали до У. Н. Дому під число 214 Фултон Ст., немов одна велика родина. Святочний обід розпочався коло год. 2:30 пополудні при двох великих, прибраних столах. До столів доносили смачну поживу гарно прибрані українські дівчата. До столу засіли члени братства і численно прибулі, запрошені гості. Серед них були два головні урядники У. Н. Союзу: М. Мурашко, предсідник У. Н. Союзу, і Р. Слободян, фінансовий секретар-касієр. Також було чимало відділових урядників У. Н. Союзу з міста Елизабет. Святочний обід розпочав місцевий відділовий предсідник, Я. Лещак. Він сердечними словами привитав присутніх гостей, а потім передав провадження цього бенкету місцевому секретарові, П. Остапчукові. Забравши слово, П. Остапчук представив значіння ювилейних свят.

Опісля він уділяв слова ріжним бесідникам. Між іншими говорили головні урядники У. Н. Союзу, перший М. Мурашко. Він пригадав присутнім, як то з маленьких річей на світі виростають великі, й навів, як то У. Н. Союз зріс з такої маленької інституції в одну з найсильніших. Р. Слободян виголосив теж дуже повчальну промову про те, яку ролю нині відграє У. Н. Союз та яку повагу він має серед американських інституцій. Промовляли ще більше бесідників, між ними Е Мамчак, котрий теж згадував про тернисті шляхи, якими йшов У. Н. Союз у своїх перших роках. Далі забирали слово: М. Галінович, представляючи, яка сила є в злуці. Я. Красновський сказав, що нарід без організації, без науки і штуки нічого не варт.

Публика обдаровувала бесідників рясними оплесками. Потім виступали танцюристи школи Авраменка. Виступала два рази українська молодеча смичкова орхестра. Співали також наші відомі співачки соля. Панна М. Задорецька відспівала: „Ой, як тяжко, як жалко" і „Як я була мала". А Кузьо (старша) відспівала три гарні пісні: „Чи є в світі, молодиця, як та Гандзя білолиця", „Ніч така, Господи, місячна, зоряна" і „Ой, під гаєм, гаєм". Усі пісні, відспівані нашими солістками, нагороджено рясними оплесками. При кінці програми два 12-літні хлопці (сини гром. Костишина і Генеги) пішли танцювати козачка „на шаблі". Це була чудова точка, яка всіх захопила.

На закінчення ювилейного обіду всі разом заспівали український гимн. Опісля розпочалися танці, які тревали до пізна вночі. Всі розходилися додому задоволені. Вже тепер пляне відділ справити 40-літню річницю нашого відділу У. Н. Союзу й порішили постаратися, щоб до того часу придбати більше членів.

М. Костів.

ЯПОНСЬКА ПОСУДА.

Раз один японський цісар зібрав двадцять найгарніших порцелянових посудин, що тоді були в усьому цісарстві. Та притрапилося, що якийсь його старшина не хотячи збив одну посудину. Цісар дуже розлютився і приказав виноватця покарати смертю.

На другий день старшину вивели, щоб покарати смертю, зайшов до цісарської палати якийсь старець і сказав: „Ваша величносте! Я знаю тайну, як направити збиту посудину, лише мене відведіть у кімнату!"

Його просьбу сповнили, відвели у кімнату. Та ледви старець там знайшовся, став палицею розбивати всю посуду: все розбив на тисячі черепків.

— Нещаснику, що ти вчинив? — скрикнув цісар сердито.

А старець йому відповів: „Я сповнив мій обовязок. Кожна ця посудина могла коштувати одно людське життя, а так заплатить життям лише твій старшина і я".

Цісар здивувався і сказав: „Справді ця вся порцелянова посуда менше варта ніж одно людське життя".

І простив обом та ще по цісарськи вгостив їх.

У гостинниці.

Гість: — Що це за порядки!? Годину тому замовив я флячки та ще їх не дістав!

Вейтер: — А чи пан замовили в такого сивого послугача?

Гість: — Він був іще чорний, як я в нього замовляв, хіба за той час посивів?!

Судя до обвинуваченого: — А завіщо ти розбив голову сусідові?

Обвинувачений: — Бо він назвав мене дурнем.

Судя: — Чи то така страшна образа?

Обвинувачений: — Для пана судді може ні, одначе для мене так.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Н., Дірборн, Міш. — Осторога перед гранатами, що їх ще повно по наших полях у старім краю, цілком слушна. Тільки не можна винувати краййову пресу за те, що трапляються далі нещасливі випадки, бо вона постійно остерігає перед такими випадками.

Добре серце.

— Я освідчився Марійці, а вона дала мені гарбуза!

— Не мусиш іще тим так дуже гризтися...

— Я не гризуся, лише мені жаль тієї бідної дівчини.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ВИПАНІ, Н. ДЖ.

З весілля на інвалідів.

Іван і Кненя Леськів вінчали свою доньку Іванну з українцем Юрієм Гвоздем, сином Йосифа. Шлюб відбувся 25. вересня ц. р. в українській церкві у Випані. Хоч невелика це місцевість, то проте прибуло чимало гостей і при веселій забаві ці гості не забули і про рідний край. Весільний староста Йосиф Крук сказав кілька слів до гостей і попросив про збірку на українських інвалідів. О. Пасічник і Розалія Курило занялися збіркою. Зібрано $25, з чого 15 призначено на інвалідів, а 10 на інші цілі. Гроші на інвалідів переслано через Обєднання. Жертвували: І. Пасічник $2; по $1: Й. Крук, О. Пасічник, І. Леськів, К. Леськів, В. Леськів, М. Сенів, Т. Горінь, В. Коглин, С. Коглин, М. Пеник, Марія Карбач, М. Лучка, Й. Дженеро, Дж. Денніс, Й. Гвоздь, М. Кармин; по 50 ц.: І. Курило, В. Кралик, Р. Пласко, А. Совка, І. Чайка, С. Оринюк, Н. Н.; В. Джансон 35 ц.; А. Сорокін 30 ц.; по 25 ц.: І. Баляк, Й. Войтко, В. Беркен, П. Левґіс, І. Ендрус; решту дрібними.

О. Пасічник.

—o—

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З ювилею на визвольну боротьбу.

Дня 9. жовтня ц. р. місцеві українські громадяни влаштували в домі Українсько-Американського Громадянського Клюбу несподіванку для Василя Труфина і його дружини Марії знагоди 15-літнього ювилею їх подружого життя. При гарній та веселій забаві гості не забули і про рідний край. Гром. Вільчинський забрав слово і представив присутнім визвольні змагання українського народу та завізвав їх зложити добровільні жертви на бойовий фонд. Збіркою занялись І. Бабак і В. Михалюк. Зложили по $1: В. М. Труфин, П. Підлиський, Й. Базарницький, Ю. Грицай, А. Сокач, Й. Швайка; по 50 ц.: Т. Вітковський, С. Комарянський, А. Ґорґузінський, І. Бабак, В. Михалюк, П. Коницький, Т. Коницький, Т. Коницька, І. Маковський, С. Коницький, П. Сернюк, Ч. Лавндс, Н. Вільчинський; по 25 ц.: В. Перец, Д. Бодак, Й. Юркевич, А. Ґнип, Н. Зюбровський. Разом зібрано $13.30, котрі вислано до краю через Обєднання.

В. Михалюк.

Пан Гилючка прийшов сватати паню Евфрозину:

— Я вас люблю, пані, і не можу без вас жити!

Пані Евфрозина: — Мушу роздумати над вашим предложенням. Скажу вам отверто: Я чула, що ваша поведінка не конче добра тай навіть гуляка з вас...

— Це неправда, прошу пані. Грошей не трачу, не курю і від шістьох місяців чарки горівки не мав я в устах.

— Це ще не доказ — відповідає пані Евфрозина. — Є люди, які волять пити відразу з фляшки!

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС БЕЗРОБІТНИХ

Завізвано всі чужомовні групи, щоб кооперували в кампанії за повний і точний перепис цілковито або частинно безробітних, котрий відбудеться в днях від 16 до 20 листопаду 1937 року. Джан Д. Біґерс, президентів адміністратор перепису безробітних, завізвав усіх посадників та управителів міст, щоб вони склали в себе місцеві комітети, а особливо пропонує втягнути до них представників чужородних груп для допомоги справі.

Перепис безробітних, як виясняє спеціяльна ухвала конґресу, рішуче нікого не примушує. Не буде кари за те, як хто не зареєструється. Але тому, що цей загальний перепис це перший великий крок для одержання точних даних про стан безробіття, треба сподіватися, що ввесь американський загал, уважаючи це за свій громадянський обовязок, натисне на цілковито чи частинно безробітних людей, щоб виповнили реєстраційні картки.

Рапортові картки для перепису будуть розіслані почтарями приблизно трицять один міліонам родин по цілім краю в днях 16 і 17 листопаду. Всі безробітні люди повинні їх виповнити та доручити або заслати до найближчого почтового бюра найдальше до години 12 в ночі 20. листопаду.

Безумовно у Злучених Державах є велике число чужомовців, цілковито або частинно безробітних. Орґанізації чужомовних ґруп у кожнім місті можуть багато допомогти справі, закликаючи членів своїх національностей, щоб відповіли на питання цього перепису. На картках є тільки чотирнацять питань, на котрі можна відповісти всього кількома словами за кілька хвилин часу. Питання є по всякій можливості неособисті, а уряд не буде поданих інформацій вживати на будьяку іншу ціль.

Дж. Д. Біґерс апелює до чужомовних ґруп, а особливо до тих, котрі обєднані в запомогових орґанізаціях, щоб на своїх місцевих зборах вияснили членам цілі і значіння того перепису та допильнували, щоб вони та їх приятелі виповнили і заслали переписну картку. Їх взивається теж, щоб допомогли посадникові своєї місцевости у тій справі, через створення підвладного чужомовного комітету з представників кожної ґрупи. Ці комітети повинні віддати свої услуги почмайстрові, постачаючи потрібних перекладачів для льокальних почтових бюр, на час від 16 до 20 листопаду.

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ. (144)

Коли в святині запанувала тиша, один із жерців відслонив статую маянської зеленої богині. Перед очима глядачів заблищали ріжноколірові самоцвіти і жемчуги. Маянці з пошаною втупили в статую свої очі. Далі по салі роздалося гудіння бунів. Маянці почали горячково висказувати якісь незрозумілі слова. Тарзан догадувався, що це маянська молитва.

На знак Тоґацаля кілька маянців схопили Тарзана і почали обвязувати його мотузками. Коли Тарзан був звязаний, вони положили його на лавку перед вівтарем богині. Маянці почали виговорювати: „О, богине! Наша королева Залія приносить тобі у жертву кров отсього чоловіка". Нагло високо на бальку святині роздалося скреготання малпочки.

Це була Нкіма. Сидячи високо, вона почала лебедіти до Тарзана, чому він не зривається і не втікає. Але Тарзан на це докірливо відповів: „Чого ти сюди прийшла? Мене зараз убють, а це не буде приємно тобі бачити. Втікай назад у нетри, змішайся з тутешніми малпами, а вони тебе краще приймуть, ніж мене приняли ці маянці".

Маянці не розуміли цеї розмови. Нагло на салі запанувала мертва тишина. Очі всіх повернулися на Залію. Вона була трохи бліда зо зворушення. Її уста були стиснені і свідчили про її кровожадність. В руці вона мала штилет. Поволі вона піднесла руку й, подержавши її хвилину вгорі, опустила її назад. Видно було, що вона вагається.